

જે.એડ.શાહ આર્ટ્સ એન્ડ એચ.પી.દેસાઈ કોમર્સ કોલેજ,અમરોલી

આંતરિક કસોટી-ઓક્ટોબર-૨૦૧૬

બી.કોમ.-સેમેસ્ટર- IV

વિષય: બેંકિંગ કાનૂન અનેવ્યવહાર પેપર-૩

તારીખ:.....

સીટ નંબર:.....

સમય:

કુલ ગુણ:-૫૦

૧. ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૧૦)
૧. ચેકનો અયોગ્ય નકાર એટલે શું? તેમાં રહેલા જોખમો જણાવો.
 ૨. માલિકીહકનું પરિવર્તન એટલે શું?
 ૩. બેંકર અવેજ આપ્યા બદલ ચેકના માલિક તરીકેનો અર્થ આપો.
 ૪. માર્જિન અથવા ગાળો એટલે શું?
 ૫. ઓવરડ્રાફ્ટ અને કેશક્રેડિટ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.
૨. કયા સંજોગોમાં બેંકરે ચેકના નાણાં ચૂકવવાનો ઈન્કાર કરવો જ જોઈએ?
અથવા
૨. (અ)કાયદેસરની યોગ્ય ચૂકવણી એટલે શું? કાયદેસરની યોગ્ય ચૂકવણી માટેની શરતો જણાવો. (૦૭)
(બ)કયા સંજોગોમાં નાણાં વસૂલ કરનાર બેંકરને બદરકાર ગણી શકાય?તેની બેદરકારીનું પરિણામ શું આવી શકે? (૦૬)
૩. બેંક ધિરાણના પ્રકારો જણાવી સંગીન બેંક ધિરાણના સામાન્ય સિધ્ધાંતોની ચર્ચા કરો. (૧૩)
અથવા
૩. (અ)માલગીરો એટલે શું? ગીરો ચૂકનાર અને ગીરો લેનારના અધિકાર જણાવો. (૦૭)
(બ)હાઈપોથિકેશન અને પ્લેજ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. (૦૬)
૪. (અ)ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે એક) (૦૬)
૧. ચેક પર નિશાની કરવી
 ૨. નાણાં વસૂલ કરનાર બેંકની ફરજો
 ૩. કોર બેંકિંગના ફાયદા
- અથવા
૪. (બ) નીચેના સંજોગોમાં એક બેંકર તરીકે તમે કેવી રીતે વર્તશો? (૦૮)
૧. તા.૧૦-૦૩-૨૦૧૬ ના રોજ ચૂકવણી માટે રજૂ થયેલા ચેક પર તા.૧૦-૨-૨૦૧૬ લખેલી છે.
 - ૨.તમારા એક ગ્રાહક મિ.પટેલ કે જેની તરફેણમાં લખાયેલા રૂ.૧,૦૦,૦૦૦ ની બીજી બેંકની બાંધી મુદતની થાપણની રસીદ સામે લોન લેવા માંગે છે.

તારીખ:.....

સીટ નંબર:.....

સમય:

કુલ ગુણ:-૫૦

૧. ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૧૦)
૧. બજારના પ્રકારો માત્ર જણાવો.
૨. પેદાશશ્રેણી એટલે શું?
૩. બજારક્રિયા ધમકી એટલે શું?
૪. બજાર સંશોધનની વ્યાખ્યા આપો.
૫. બજારક્રિયા અંકુશની પ્રક્રિયાના તબક્કા માત્ર જણાવો.
૨. બજારક્રિયા સંચાલનની વ્યાખ્યા આપી,બજારક્રિયા સંચાલનનું કાર્યક્ષેત્ર વર્ણવો. (૧૩)
અથવા
૨. (અ)ઓનલાઈન છૂટક બજારક્રિયાના લાભાલાભ સમજાવો. (૦૭)
(બ)બજાર વિભાજનના વસ્તી વિષયક આધારોની ચર્ચા કરો. (૦૬)
અથવા
૩. અભિવૃદ્ધિનો અર્થ જણાવી અભિવૃદ્ધિ મિશ્રના વિવિધ ઘટકો સમજાવો. (૧૩)
અથવા
૩. (અ)બજારક્રિયા પર્યાવરણને અસર કરતાં બાહ્ય પરિબળોની ચર્ચા કરો. (૦૭)
(બ)ક્રિંમત નિર્ધારણને અસર કરતાં પરિબળો સમજાવો. (૦૬)
૪. (અ)બજારસંશોધનની પ્રક્રિયા વર્ણવો. (૦૬)
અથવા
- (અ)બજારક્રિયા અંકુશનું મહત્વ જણાવો. (૦૬)
(બ)કેસ સ્ટડી (૦૮)

તૈયાર કપડાં બનાવતી છેલ્લાં ત્રણ વર્ષમાં સ્થપાયેલી એક કંપની મિલો પાસેથી મોટા પાયા પર કાપડની ખરીદી કરીને તેમાંથી બુર્શર્ટ, શર્ટ, પેન્ટ,ફોક,સ્કર્ટ, મીડી, મેકસી વગેરે કપડાં બનાવે છે. સીવણકામ મજબૂત અને સારું બને એટલા માટે બે પોતાના કારીગરો રાખે છે અને પોતાના નિરીક્ષણ નીચે કપડાં તૈયાર કરાવે છે.તૈયાર કપડાં છૂટક વેપારીઓને વેચવામાં આવે છે અને છૂટક વેપારીઓ ગ્રાહકોને વેચે છે. તેનો પોતાનો એક સ્ટોર છે,તેના દ્વારા પણ ગ્રાહકોને પ્રત્યક્ષ વેચાણ કરવામાં આવે છે. છેલ્લાં ત્રણ વર્ષમાં ઉત્પાદન અને વેચાણમાં ઠીક ઠીક વધારો થયો છે.

પોતાના સ્ટોરના વેચાણકાર અને છૂટક વેપારીઓ સાથે વાતચીત કરતાં જાણવા મળે છે કે ગ્રાહકો તો ઘણા આવે છે, પરંતુ કોઈને સાઈઝ માફક નથી આવતી, કોઈને કલર નથી ગમતા, કોઈને કપડું હલકા પ્રકારનું લાગે છે. ઘણા એમ પણ કહે છે કે ક્રિંમત વધારે લો પણ

કાપડ સારું વાપરો.આ રીતે આવેલા ગ્રાહકોમાંથી ઘણા પાછા જાય છે.

પ્રશ્નો:

૧. વેચાણ વધારવા માટે કંપનીએ ઉપરોક્ત જવાબો સાંભળ્યા પછી શું કરવું જોઈએ?
૨. કંપનીએ કઈ માહિતી મેળવવી જોઈએ?
૩. માહિતી મેળવ્યા પછી ઘંઘામાં તેનો ઉપયોગ કેવી રીતે કરવો જોઈએ?

-----x-----

J.Z.Shah Arts & H.P. Desai Commerce College, Amroli-Surat

Internal Test- 2016

S.Y.B.Com.- Sem IV-Gujarati Medium

Foundation Course in English : Language Through Literature

Date :

Roll No. _____

Time :

Total Marks :50

Instructions : Figures to the right indicate full marks.

Indicate your options clearly.

1. Answer briefly: (*Any Five*) (10)

i. How did the narrator justify robbing Arun?

ii. What kind of a man was Datta?

iii. Explain the line ' Six feet from his head to his heels was all he needed'.

iv. What does the incident of the woman and the Boy Scout teach us?

v. Describe the cutting down of the banyan tree.

vi. Who are the 'impostors' which Kipling has referred to?

vii. Why did Datta tell the customer that he would take two weeks to complete the project?

2. a. Summarize J.C. Hill's views on Good Manners. (14)

OR

b. " All it takes to change a man is a bit of kindness"-Justify this statement with reference to the story *The Thief*. (14)

3. a. Narrate in your own words your first cooking experience. (13)

OR

b. Think of an important day of your life and narrate that day's events. (13)

4. a. Summarize the passage given below: (07)

Let's dig inside. Do we throw the snack paper outside from the moving car, or do we take the pains to hold it till we find a dustbin? Do we wait for the office cleaner to wipe the dust off the separator panel, or do we actually use the dust cloth given to us as stationery? Do we allow the used paper to run amok in piles of garbage, or do we have the will and patience to recover and use it? Do we take due precaution while disposing electronic wastes, or do we wriggle out the easy way? Do we religiously carry paper/cloth bag to the market or do we accept polybags as an alternative? These are small actions, but when multiplied with a population of 1.25 billion Indians, can have staggering effects. A smartly dressed person with clean habits creates an impression on others. If a person is carelessly dressed, he is most probably considered to be an unruly person. Men with good character are usually pious and god-fearing. They stick to certain morals in their life. All religions also insist on cleanliness before worship. This is because cleanliness is the first important thing in being near to god. Cleanliness is not a work which we should do forcefully. It is a good habit and healthy way of our healthy life. All types of cleanliness is necessary for our good health whether it is personal cleanliness, surrounding cleanliness, environment cleanliness, pet animal cleanliness or work place cleanliness (like school, college, office, etc). We all should be highly aware about how to maintain cleanliness in our daily lives. It is as necessary as food and water for us. It should be practiced from the childhood which can only be initiated by each parent as a first and foremost responsibility

4. b. Do as directed:

(06)

- i. Give one word for: A person who tries to deceive through false appearances
- ii. It took a great deal of strength to admit one's mistakes. [Change the tense to present tense]
- iii. Give antonym: Triumph
- iv. Nasim leaneda tree and began reading a book. (beneath / against / toward)
- v. In.....West,.....owl is a symbol of wisdom (Fill in the blanks with articles)
- vi. Give the noun form of : Stupid

જે. ઝેડ. શાહ આર્ટ્સ એન્ડ એચ. પી. દેસાઈ કોમર્સ કોલેજ, અમરોલી.

આંતરિક કસોટી – ૨૦૧૬

બી.કોમ. સેમ – IV

વિષય : ઉચ્ચતર નામાપપધ્ધતિ પેપર – III

તારીખ: ૧૫-૩-૨૦૧૬

સમય: ૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦

સૂચના : (૧) પ્રશ્ન નં. ૧ ફરજિયાત છે.

(૨) જમણી બાજુ આપેલ અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

(૩) તમામ જરૂરી ગણતરી દર્શાવો.

સીટ નંબર:.....

કુલ ગુણ:-૫૦

૧. (અ) કરાર કિંમત રૂ. ૨૮,૦૦,૦૦૦

૦૩

કુલ થયેલ ખર્ચ રૂ. ૧૪,૦૦,૦૦૦

મળેલ રોકડ (પ્રમાણિત કામના ૯૦%) રૂ. ૧૩,૫૦,૦૦૦

કરારનો નફો : ૨૦%

બીન પ્રમાણિત કામની પડતર શોધો.

(બ) ૨૦ ટનના વજન સાથે એક એક ટ્રેક પારડીથી સુરતની મુસાફરી શરૂ કરી. તેણે વલસાડ ખાતે ૫ ટન માલ

૦૩

ખાલી કર્યો અને બીજો ૩ ટન માલ ભર્યો. નવસારી ખાતે ૮ ટન માલ ખાલી કર્યો. સુરત ખાતે બધો જ માલ ઉતારી દીધો. વળતી વખતે ટ્રકમાં સુરતથી ૧૦ ટન માલ ભર્યો, જે સીધો પારડી ખાતે ખાલી કર્યો. પારડીથી વલસાડ, વલસાડથી નવસારી અને નવસારીથી સુરત સુધીનું અંતર અનુક્રમે ૧૨ કિ.મી., ૮૦ કિ.મી. અને ૬૦કિ.મી. છે. કુલ ટન કિલોમીટરની ગણતરી કરો.

(ક) એક પ્રક્રિયામાં ૬૮,૮૦૦ રૂ ની કિંમત ૪૦૦૦ એકમાં દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા. સામાન્ય ભગાડ ૧૦% છે.

૦૪

દરેક એકમની ભંગાર કિંમત ૧૦ રૂ.. છે. ખરેખર ઉત્પાદન ૩,૬૪૦ એકમો હોય તો અસામાન્ય વધારાની કિંમત કેટલી હશે?

૨. (અ) શ્રેયા કંપની લિ. દ્વારા જોબ નં. ૫૫૫ અંગે નીચેની માહિતી પ્રાપ્ત થઈ છે.

૦૭

માલસામાન રૂ. ૫૨૦૦૦

મજૂરી :

વિભાગ – ૧ : ૧૮૦ કલાકો, કલાકદીઠ રૂ. ૩૦ લેખે

વિભાગ – ૨ : ૧૨૦ કલાકો, કલાકદીઠ રૂ. ૫૦ લેખે

વિભાગ – ૩ : ૫૦ કલાકો, કલાકદીઠ રૂ. ૨૦ લેખે

ચલિત પરોક્ષ ખર્ચા :

વિભાગ – ૧ રૂ. ૧૦૦૦૦૦, જે ૫૦૦૦ સીધા મજૂર કલાકો માટે છે.

વિભાગ - ૨ રૂ. ૯૦૦૦૦, જે ૩૦૦૦ સીધા મજુર કલાકો માટે છે.

વિભાગ - ૩ રૂ. ૪૦૦૦૦, જે ૨૦૦૦ સીધા મજુર કલાકો માટે છે.

સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચા :

૧૦૦૦૦ કલાકો માટે રૂ. ૩૦૦૦૦૦

તમારે જોબ નં. ૫૫૫ ની પડતર ગણવાની છે. અને વેચાણ કિંમત પર ૨૦% નફો મળે તે રીતે જોબની વેચાણ કિંમત શોધવાની છે.

(બ) અંકિત કંપની લિ. ના વસ્તુ (અ) ના એકમદીઠ પ્રમાણ મજુર કલાકો અને પ્રમાણ મજુર દર નીચે મુજબ છે.

૦૭

કારીગર	કલાકો	કલાકોદીઠ દર રૂ.	કુલ રૂ.
કુશળ કારીગર	૧૦	૩૦	૩૦૦
અર્ધકુશળ કારીગર	૦૮	૧૫	૧૨૦
બિનકુશળ કારીગર	૧૬	૧૦	૧૬૦
			૫૮૦

વસ્તુ (અ) ના ખરેખર ઉત્પાદન ૧૦૦૦ એકમો થયા હતા. જેના ખરેખર કલાકો અને ખરેખર મજુરી નીચે મુજબ છે.

કારીગર	કુલ કલાકો	કુલ રૂ.
કુશળ કારીગર	૯૦૦૦	૩,૬૦,૦૦૦
અર્ધકુશળ કારીગર	૮૪૦૦૦	૧,૨૬,૦૦૦
બિનકુશળ કારીગર	૨૦૦૦૦	૧,૮૦,૦૦૦

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી ગણતરી કરો :

- (૧) મજુરી ખર્ચ વિચલન
- (૨) મજુરી દર વિચલન
- (૩) મજુરી કાર્યક્ષમતા વિચલન

અથવા

૨. શ્રી રાજ તા. ૦૧-૦૧-૨૦૧૫ ના રોજ મકાન બાંધકામના ધંધો શરૂ કરે છે.

૧૪

તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૫ ના રોજનું કરતુ સરવેયું (રૂ.માં)

વિગત	ઉધાર	જમા
શેરમૂકી અને ઉપાડ	૪૦૦૦૦	૨૦૦૦૦૦
કરાર આપનારનું ખાતું (મળેલ રોકડ)	-	૨૪૦૦૦૦
જમીન - મકાન	૬૦૦૦૦	-
સામાન્ય યંત્રો (પડતર)		
(૭૫ ટકા કરાર સ્થળે છે)	૮૦૦૦૦	-
બેંક સિલક	૮૦૦૦	-

દેવાદારો અને લેણદારો	૨૦૦૦૦	૬૦૦૦૦
મોટર વાહનો	૮૨૦૦૦	-
સ્ટેશનરી ખર્ચ	૧૦૦૦	-
વહીવટી ખર્ચ	૧૦૦૦૦	-
કરારના ખર્ચા		
પ્રત્યક્ષ માલ સામગ્રી	૧,૨૦,૦૦૦	-
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	૭૦૦૦૦	-
પેટા કરાર પડતર	૯૦૦૦	-
	<hr/>	<hr/>
	૫,૦૦,૦૦૦	૫,૦૦,૦૦૦

(૧) કરાર કિંમત રૂ. ૬૦૦૦૦૦

(૨) બિન પ્રમાણિત કામની પડતર રૂ. ૨૦૦૦

(૩) વર્ષને અંતે કરાર પર માલ રૂ. ૧૦૦૦૦

(૪) વર્ષને અંતે બાકી મૂરી રૂ. ૨૦૦૦

(૫) વર્ષને અંતે સ્ટોરમાં પરત કટેલ સામાન્ય યંત્રો (પડકાર) રૂ. ૪૦૦૦.

(૬) રૂ. ૧૫૦૦૦ની માલસામગ્રી જગ્યા પરથી ચોરાઈ ગઈ જેનો વિમાકંપનીએ મંજૂર રાખેલ હવો રૂ. ૧૨૦૦૦.

(૭) મળેલ રોકડના ધોરણે ૨/૩ ભાગનો નફો ન.બુ. ખાતે લઈ શકાય.

(૮) કરાર આપનાર પાસેથી પ્રમાણિત કામના ૮૦ટકા રોકડા મળે છે.

(૯) તા. ૦૧-૦૭-૨૦૧૫ ના રોજ આ કરાર માટે જ રૂ. ૨૦૦૦૦નું વિશીષ્ટ યંત્ર ખરીદી કરાર પર મોકલ્યું. આ યંત્ર પર

વાર્ષિક ૨૦% ઘસારે ગણેલો. આ યંત્ર તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૫ના રોજ રૂ. ૨૦,૦૦૦માં વેચી દીધું.

(૧૦) કાયમી મિલકતો પર વાર્ષિક ૧૦ ટકા ઘસારો ગણાય તેવ્યાર કરો :

(૧) કારખાનું

(૨) કરાર આપનારનું ખાતું

(૩) ચાલુ કામ ખાતું

(૪) સામાન્ય નફાનુકસાન ખાતું

(૫) પાકું સરવેચ્યું

૩. રિધિ લી.ના ઉત્પાદના વિભાગમાં એક ઉત્પાદિત વસ્તુ સળંગ ત્રણ પ્રક્રિયા A B C માંથી પસાર થઈ બને છે.

૧૪

પ્રક્રિયા Cમાં ઉપપેદાશના ૪૨૦ એકમો તૈયાર થાય છે. જેના પર વધારાની પ્રક્રિયા કરવાનો ખર્ચ રૂ. ૨૦ થાય છે. ઉપપેદાશનો વેચાણ અને વહેંચણી ખર્ચ એકમ દીઠ રૂ. ૧૦ થયો. ઉપપેદાશ એકમદીઠ રૂ.૯૦ ની કિંમતે વેચવામાં

આવી છે. માર્ચ, ૨૦૧૫ના નીચેના આંકડાઓ આપવામાં આવ્યા છે.

વિગત	પ્રક્રિયા - A	પ્રક્રિયા - B	પ્રક્રિયા - C
ઉત્પાદનના એકમાં	૮૮૦૦	૮૪૦૦	૭૦૦૦
સામાન્ય બગાડ	૧૦%	૫%	૧૦%
બગાડની એકમદીઠ ઊપજ રૂ.	૧૦	૩૦	૫૦
દાખલ કરેલ એકમો. (રૂ. ૨૦૦૦૦૦નિ કિંમતે)	૧૦૦૦૦	-	-
પરચુરણ માલ સામગ્રી	૬૦૦૦૦	૧૨૬૪૦૦	૨૩૨૦૦૦
મજૂરી	૫૦૦૦૦	૬૦૦૦૦	૧૦૦૦૦૦
પ્રત્યક્ષ ખર્ચ	૪૦૦૦૦	૬૨૦૦૦	૪૦૮૦૦

અંદાજિત ઉત્પાદન ખર્ચ માસિક રૂ. ૮૪૦૦૦૦ થયો હતો. જેની વહેંચણી પ્રત્યક્ષ મજૂરી પર આધારિત છે. પ્રક્રિયા ખાતા, ઉપપેદાશ ખાતું, અસામાન્ય બગાડ તેમજ અસામાન્ય વધારા ખાતું બનાવો.

અથવા

૩ મમતા ટ્રાવેલ્સ પાસે એક લકઝરી બસ છે. બસની પડતર કિંમત રૂ. ૨૦,૦૦,૦૦૦ છે. તેનું ઉપયોગી આયુષ્ય ૧૪

૫૦૦૦૦૦ કિ.મી. છે. ફેબ્રુઆરી માસ દરમિયાન આ બસે ૨૦ દિવસ માટે દરરોજ ૧૦ રાઉન્ડ ટ્રીપ કરી છે. અને ૫ દિવસ માટે દરરોજ ૮ રાઉન્ડ ટ્રીપ કરી છે. સમારકામ ખર્ચ ઘસારાના ૫૦% અંદાજવામાં આવે છે. આ સમયની

અન્ય વિગતો નીચે નુજબ છે :

મુસાફરની વિગત		ખર્ચની વિગત માસિક	
કિલોમીટર	મુસાફરો	ખર્ચા	રકમ રૂ.
૧૦	૨૦૦૦૦	સી.એન.જી.ગેસ	૩૦૦૦૦૦
૧૫	૪૦૦૦૦	ઓઈલ ગ્રીસ	૨૦૦૦૦૦
૨૦	૫૦૦૦૦	બસનો વીમો	૧૫૦૦૦૦
૨૫	૬૦૦૦૦	ટાયર ટ્યુબ	૫૦૦૦૦૦
૩૦	૭૦૦૦૦	ડ્રાઈવરનો પગાર	૨૦૦૦૦
		રોડ ટેક્ષ	૫૦૦૦૦

જો ચોખ્ખો આવકના ૨૫% લેખે નફો મેળવવો હોય તો મુસાફર કિ.મી. દીઠ પડતર અને ભાડાની ગણતરીનું પત્રનું

તૈયાર કરો.

૪. ટૂકનોંધ લખો (કોઈ પણ ત્રણ)

(૧) પ્રમાણ પડતર પધ્ધતિના ફાયદા

- (૨) જોબ પડતર પધ્ધતિની લાક્ષણિકતાઓ
(૩) અધૂરા કરાર પરનો નફો
(૪) પ્રક્રિયાનો બગાડ
(૫) સેવા પડતર પધ્ધતિના લક્ષણો

@@@@@@@

જે. એડ. શાહ આર્ટ્સ એન્ડ એચ. પી. દેસાઈ કૉમર્સ કૉલેજ, અમરોલી.

આંતરિક મૂલ્યાંકન કસોટી-૨૦૧૬

બી.કોમ. સેમેસ્ટર-૪

વિષય : ઉચ્ચતર નામાપધ્ધતિ -૪

૧. (અ) કંપનીએ રૂા. ૧૪,૦૦,૦૦૦ની કિંમતના કરાર માટેના વચનો આપેલ હતા તે રદ કરવામાં આવ્યા અને (૦૨)

કરાર કિંમતના ૬% લેખે દંડ ભરવાનું નકકી કર્યું.

મૂડી ઘટાડાના સંદર્ભમાં કંપનીના ચોપડામાં આમનોંધ લખો.

(બ) પુર્નરચના વખતે કંપનીના પાકા સરવૈયામાં દર્શાવેલ કેટલીક બાકીઓ નીચે પ્રમાણે હતી. : (૦૨)

રોકાણો	રૂા. ૬૦,૦૦૦	અનામત ભંડોળ	રૂા. ૧૦,૦૦૦
દેવીહૂંડી	રૂા. ૮૦,૦૦૦	બાંયધરી કમિશન	રૂા. ૫,૦૦૦

પુર્નરચનાની શરત મુજબ :

(૧) નવી કંપનીએ જૂની કંપનીના રોકાણો અને દેવી હૂંડી લેવી નહિ.

(૨) જૂની કંપનીએ રોકાણો રૂા. ૫૦,૦૦૦માં વેચી દીધા અને દેવીહૂંડીની ચૂકવણી રૂા. ૭૦,૦૦૦ કરવામાં આવી.

(૩) વિસર્જન ખર્ચ રૂા. ૪,૦૦૦ થયો.

ઉપરોક્ત વિગતોની અસરો પુર્નરચના ખાતામાં આપો.

(ક) નીચેની માહિતી પરથી તા. ૩૧-૩-૨૦૧૫ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે પરિશિષ્ટ-૫ તૈયાર કરો. (૦૪)

વિગત	ખરીદ તારીખ	મૂળકિંમત (રૂા.)	ઘસારાનો દર	ઘસારાની પધ્ધતિ
જમીન-મકાન	૧-૪-૨૦૧૩	૩,૫૦,૦૦૦	૫%	ઘટતીજતી
ચંત્રો	૧-૪-૨૦૧૧	૪,૦૦,૦૦૦	૨૦%	ઘટતીજતી
ફર્નિચર	૧-૧-૨૦૧૩	૫૦,૦૦૦	૧૦%	સીધી લીટીની

(ડ) સંભવિત જવાબદારીના ચાર ઉદાહરણ આપો. (૦૨)

૨. રાધા અને મીરાની ભાગીદારી પેઢીનો ચાલુ ધંધો તા. ૧-૪-૨૦૧૪ ના રોજ ખરીદી લેવા માટે તા. ૧-૭-૨૦૧૨ (૧૪)

ના રોજ ક્રિષ્ણા કંપની લિમિટેડની સ્થાપના થઈ. કંપનીએ પ્રથમ વાર્ષિક હિસાબો તા. ૩૧-૩-૨૦૧૫ના રોજ તૈયાર કર્યા ત્યારે નીચેની માહિતી પ્રાપ્ત થઈ હતી.

	રૂા.		રૂા.
શરૂઆતનો સ્ટોક	૧,૮૪,૦૦૦	ખરીદી	૨૦,૦૦,૦૦૦
વહીવટી ખર્ચા	૧,૭૬,૦૦૦	વેચનારને વ્યાજ	૩૬,૦૦૦
વેચાણ ખર્ચા	૨૮,૦૦૦	ઘાલખાઘ	૨૮,૦૦૦
જાવક માલ ગાડા ભાડુ	૧૧,૨૦૦	પ્રાથમિક ખર્ચા	૬,૩૦૦
આવક માલગાડા ભાડુ	૧૨,૦૦૦	સંચાલક ફી	૫૨,૦૦૦
ભાડુ અને વેરા	૨૮,૮૦૦	મેનેજરનો પગાર	૧,૧૨,૦૦૦
ડિબેચર વ્યાજ	૭૮,૦૦૦	રોકાણ વેચાણનો નફો	૫૬,૦૦૦

વધારાની માહિતી :

(૧) કંપનીની સ્થાપના તારીખથી ભાગીદારી પેઢીએ પોતાનું મકાન વાર્ષિક રૂા.૩૩,૬૦૦ થી કંપનીએ ભાડે આપેલ છે.

(૨) રોકાણો તા. ૩૦-૬-૨૦૧૪ના રોજ વેચેલ છે. સ્થાપના બાદ નવા રોકાણો ખરીદેલ નથી.

(૩) મેનેજરનો વાર્ષિક પગાર રૂા.૮૬,૦૦૦ તા.૧-૮-૨૦૧૪થી તેના માસિક પગારમાં રૂા.૨,૦૦૦નો વધારો આપવાનો છે.

(૪) ખરીદ કિંમત રૂા.૧૨,૦૦,૦૦૦ વાર્ષિક ૮% વ્યાજને આધિન છે.

(૫) પ્રથમ છ માસનું માસિક સરેરાશ વેચાણ, બાકીના છ માસના માસિક સરેરાશ વેચાણના ૭૫% હતું

(૬) તા. ૩૧-૩-૨૦૧૫ના રોજ સ્ટોક રૂા. ૧,૮૦,૦૦૦

(૭) આખા વર્ષ દરમિયાન કાચા નફાનો દર એકસરખો જળવાયો હતો, જે વેચાણ પર ૨૫% છે.

(૮) ઘાલખાઘ રૂા.૧૬,૦૦૦ ભાગીદારી પેઢી પાસેથી લીધેલ દેવાદાર અંગેની તથા રૂા.૧૨,૦૦૦ ૧લી ઓક્ટોબર-૨૦૧૪

ના રોજ વેચેલ માલના દેવાદાર અંગેની છે.

સ્થાપના પહેલાં અને પછીનો નફો કે નુકશાન દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

/..૨../

અથવા

૨. ડાયમંડ કંપની લિમિટેડનું તા. ૩૧-૩-૨૦૧૪ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે :

(૧૪)

દેવાં	રૂા.	મિલકતો	રૂા.
રૂા.૧૦૦નો એક એવા પૂરા		પાઘડી	૮,૬૦,૦૦૦
ભરપાઈ ઈક.શેર	૬૦,૦૦,૦૦૦	પેટ્રન્ટ-ટ્રેડમાર્ક	૫,૮૦,૦૦૦
જામીનગીરી પ્રિમીયમ	૬,૦૦,૦૦૦	જમીન-મકાન	૧૭,૦૦,૦૦
૧૨%ના ડિબેચર્સ	૧૪,૦૦,૦૦૦	સંચા-યંત્રો	૧૮,૨૦,૦૦૦
લેણદારો	૧૦,૦૦,૦૦૦	દેવાદારો	૮,૬૦,૦૦૦
		સ્ટોક	૧૩,૦૦,૦૦૦

		પ્રાથમિક ખર્ચ	૬,૪૦,૦૦૦
		ડિબેન્ચર્સ વટાવ	૧,૦૦,૦૦૦
		નફા-નુકશાન ખાતું	૧૦,૪૦,૦૦૦
	-----		-----
	૯૦,૦૦,૦૦૦		૯૦,૦૦,૦૦૦

કંપનીની ખરાબ આર્થિક સ્થિતિ ધ્યાનમાં લઈ કોર્ટે નીચેની શરતોએ મૂડી ઘટાડાની યોજના મંજૂર રાખી.

(૧) પ્રત્યેક ઈકિવટી શેરનું દરેક રૂ. ૧૦નો તેવા ૭ ઈકિવટી શેર અને રૂ. ૧૦નો તેવા ૩ પ્રેફરન્સ શેરમાં વિભાગી કરણ કરવું.

(૨) ઈકિવટી શેર માટે પ્રત્યેક શેરદીઠ રૂ. ૩ ભરપાઈ થયા છે. તેમ ગણવું. તેમજ પ્રેફરન્સ શેર માટે પ્રત્યેક શેરદીઠ રૂ. ૭

ભરપાઈ થાય છે તેમ ગણવું.

(૩) બંને પ્રકારના શેર પર શેરદીઠ બાકી રકમનો હપ્તો મંગાવવો જે પૂરેપૂરો ભરપાઈ થયેલ છે.

(૪) ડિબેન્ચર્સ હોલ્ડર્સનું લેણું ઘટાડીને રૂ. ૧૦,૦૦,૦૦૦ કરવું અને તે રૂ. ૧૦નો એક એવા પૂરા ભરપાઈ થયેલા ઈકિવટી

શેર આપીને ચૂકતે કરવું.

(૫) બધી અદ્રશ્ય અને અવાસ્તવિક મિલકતો માંડી વાળવી તેમજ જામીનગીરી પ્રીમીયમ ખાતાની બાકી લખી વાળવી.

(૬) મિલકતોની કિંમતમાં નીચે મુજબ ઘટાડો કરવો.

સંચા-ચંત્રો રૂ. ૧૧,૨૦,૦૦૦ દેવાદારો રૂ. ૬૦,૦૦૦ સ્ટોક રૂ. ૩,૮૦,૦૦૦

(૭) જમીન - મકાનની કિંમત એટલી વધારવી કે સમગ્ર યોજના અમલમાં મૂકી શકાય.

જરૂરી આમનોઘ લખી પુનઃ રચના બાદનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

૩. નંદ લિ.નું તા. ૩૧-૩-૨૦૧૪ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે.

(૧૪)

દેવાં	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
૧૦,૦૦૦ ઈકિવટી શેર દરેક રૂ. ૧૦૦નો		ગીરો મિલકતો	૫,૦૦,૦૦૦
એક એવા પૂરા ભરપાઈ	૧૦,૦૦,૦૦૦	મશીનરી	૨,૭૦,૦૦૦
૪,૦૦૦ ૧૦%ના પ્રેફ. શેર દરેક રૂ. ૧૦૦નો		પેટન્ટ્સ	૧,૪૦,૦૦૦
પૂરા ભરપાઈ	૪,૦૦,૦૦૦	સ્ટોક	૪,૦૦,૦૦૦
૧૫%ના ડિબેન્ચર્સ	૪,૦૦,૦૦૦	દેવાદારો	૩,૬૦,૦૦૦
ડિબેન્ચર્સ પર ચઢેલ વ્યાજ	૬૦,૦૦૦	બેંક સિલક	૧,૦૦,૦૦૦
જાહેર થાપણો	૨,૦૦,૦૦૦	નફા-નુકશાન ખાતું	૫,૮૦,૦૦૦
લેણદારો	૩,૦૦,૦૦૦		
	-----		-----

	૨૩,૬૦,૦૦૦		૨૩,૬૦,૦૦૦
--	-----------	--	-----------

નીચેની પુનઃ રચનાની યોજના કંપનીએ પસાર કરી.

- શેર
- (૧) આનંદ લિ. નામની નવી કંપનીની સ્થાપના કરવી. અને નંદ લિ. નો ધંધો લઈ લેવો.
- (૨) નંદ લિ.ના જે શેર હોલ્ડરો આ યોજના સાથે સંમત છે તેઓને દરેક બે શેરના બદલામાં નવી કંપનીનો એક શેર
- દરેક રૂા. ૧૦૦નો રૂા. ૬૦ ભરપાઈ તરીકે આપવો.
- (૩) જે શેર હોલ્ડરો આ યોજના સાથે સંમત નથી તેઓને શેરટીઠ રૂા. ૨૦ની ચૂકવણી રોકડમાં કરવી.
- આવા શેરહોલ્ડરો કે જેઓએ ૮૦૦ ઈકિવટી શેર ધારણ કરેલા હતા.

/..૩../

- (૪) નંદ લિ.ના પ્રેફરન્સ શેર હોલ્ડરોને દર બે પ્રેફરન્સ શેરના બદલામાં નવી કંપનીના પંદર પ્રેફરન્સ શેર
- ૧૧%ના

દરેક રૂા. ૧૦ લેખે આપવા.

- (૫) ૧૫%ના ડિબેચર અને તેના ચઢેલ વ્યાજની જવાબદારીની રકમ ચૂકવવા નવી કંપનીના તેટલી જ રકમના
- દરેક

રૂા. ૧૦૦ના પૂરેપૂરા ભરપાઈ ઈકિવટી શેરમાં ચૂકવણી નવી કંપની સીધી કરશે.

- (૬) નંદ લિ.ના લેણદારો નવી કંપની પાસેથી તેઓની બાકી રકમના ૫૦% રોકડ મેળવશે ૨૫% રકમ માટે
- દરેક

રૂા. ૧૦૦ ના પૂરેપૂરા ભરપાઈ ઈકિવટી શેર મેળવશે અને બાકીની રકમ તેઓએ જતી કરી.

- (૭) ગીરો મિલકતોની પુનઃ આંકણી કરતાં તેમાં ૨૦% વધારો થયો. મશીનરીની કિંમતમાં $3\frac{1}{3}$ ઘટાડો થયો
- છે.

સ્ટોકની કિંમત રૂા. ૩,૨૦,૦૦૦ સુધી ઘટાડવાની છે. પેટન્ટ કિંમત વગરના છે.

- (૮) પ્રાથમિક ખર્ચ રૂા. ૧૦,૦૦૦ છે.

- (૯) દેવાદારો પૈકી રૂા. ૩૬,૦૦૦ માંડીવાળો ખરીદ કિંમત તથા પાઘડી કે મૂડી અનામત શોધી નંદ કંપની
- લિ.ના

ચોપડા બંધ કરવા જરૂરી ખાતા તૈયાર કરો

અથવા

૩. (અ) બાહ્ય પુનઃરચનાનો અર્થ સમજાવી આંતરિક પુનઃરચના અને બાહ્ય પુનઃરચના વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.
(૦૯)

(બ) નોંધણી પહેલાંના નફાનો અર્થ સજાવી નોંધણી પછીના નફાનો ઉપયોગ સમજાવો.
(૦૫)

૪. ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ ત્રણ)
(૧૨)

૧. બાહ્ય પુનઃ રચનાના હેતુઓ
૨. મુડી ઘટાડા અંગે કંપની ધારાની જોગવાઈઓ
૩. નોંધણી પહેલાંનો નફો શોધવાની રીતો.
૪. પરિશિષ્ટ સહિત નફા-નુકશાન ખાતાનો નમૂનો
૫. પરિશિષ્ટ સહિત પાકા સરવૈયાનો નમૂનો.

%%%%%%%%%

જે. જેડ. શાહ આર્ટ્સ એન્ડ એચ. પી. દેસાઈ કૉમર્સ કૉલેજ, અમરોલી.

આંતરિક મૂલ્યાંકન કસોટી-માર્ચ-૨૦૧૬

બી.કોમ. સેમેસ્ટર-૪

વિષય : આંકડાશાસ્ત્ર

તા. : ૧૪-૦૩-૨૦૧૬

બેઠક નં.....

સમય : ૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦

ગુણ : ૫૦

૧. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(૧૦)

- (૧) એક નિદર્શન યોજના (50,5,0) માટે જો $p' = 10\%$ હોય તો અતિગુણોત્તર વિતરણનો ઉપયોગ કરી સ્વીકૃતિની સંભાવના શોધો.
- (૨) યોજના (1000,N,C) હેઠળ ખામીપ્રમાણ $p' = 1\%$ ધરાવતા જથ્થાની અસ્વીકૃતિની સંભાવના 0.121 છે. અને ATI = 226.48 છે. યોજનાનું સ્વરૂપ મેળવો.
- (૩) 8 સિકકાઓ 200 વખત ઉછાળતાં 830 વખત છાપ મળે છે. સિકકાઓ દોષરહિત છે?
- (૪) "નિરાકરણીય પરિકલ્પના અને વૈકલ્પિક પરિકલ્પના" સમજાવો.
- (૫) બિંદુ "7"ની આસપાસની પ્રથમ ત્રણ પ્રઘાતો 0.2, 19.4, -41 છે. તો મધ્યક અને વિચરણ શોધો.

૨. (અ) બે પ્રકારના ડિટરજન્ટો વિશેના અભિપ્રાયો જાણવા માટે 400 ગૃહિણીઓનો એક યદ્યચ્છ નિદર્શ લેવામાં આવ્યો.
(૦૪)

180 ગૃહિણીઓએ A- પ્રકારના ડિટરજન્ટને પસંદ કર્યો જ્યારે બાકીની ગૃહિણીઓએ B- પ્રકારના ડિટરજન્ટને પસંદ કર્યો બંને પ્રકારના ડિટરજન્ટની પસંદગી વચ્ચેના તફાવત માટે આ માહિતી સાર્થક પુરાવો આપે છે કે કેમ તે નક્કી કરો.

(બ) એક જિલ્લાના 200 ગામોનો એક યદ્યચ્છ નિદર્શ લેતાં તેની સરેરાશ વસ્તી ગામદીઠ 485 અને 50 પ્ર.વિ. મળે છે. (૦૫)

તે જ જિલ્લાના બીજા 200 ગામોનો બીજો નિદર્શ લેતાં ગામદીઠ 510 સરેરાશ વસ્તી તેમજ પ્ર.વિ. 40 મળે છે. બંને

નિદર્શ મધ્યકો વચ્ચેનો તફાવત સાર્થક છે?

(ક) પ્રમાણ્ય સમષ્ટિમાંથી 10 કદનો યદ્યચ્છ નિદર્શ લેતાં, અવલોકનોનો સરવાળો 400 અને અવલોકનોના વર્ગોનો (૦૫)

સરવાળો 17,000 છે. (1) $H_0 : \mu = 42$ (2) સમષ્ટિ મધ્યકની 99% વિશ્વસનીય સીમાઓ જણાવો.

અથવા

૨. (અ) ઉગમબિંદુ ની આજુબાજુની પ્રથમ ચાર પ્રઘાતો અનુક્રમે 1.5, 17, -30, 108 છે. ,તો પ્રથમ ચાર કેન્દ્રીય પ્રઘાતો (૦૫)

શોધો તેમજ β_1 અને β_2 શોધો.

(બ) બે પ્રકારના પ્લોટની ઘઉંના ઉત્પાદન માટે મધ્યક અને પ્ર.વિ.ની કિંમતો નીચે મુજબ છે. (૦૫)

વિગત	સમૂહ-૧	સમૂહ-૨
પ્લોટનું કદ	40	60
મધ્યક	1060	1040
પ્ર.વિ.	35	40

બંને નિદર્શોના પ્ર.વિ. વચ્ચેના તફાવતનું સાર્થકતા પરીક્ષણ કરો.

(ક) એક જોડકાયુક્ત યદ્યચ્છ નિદર્શના સહસંબંધાંકની કિંમત 0.75 મળે છે. અને પ્રમાણિત દોષ 0.0175 મળે છે. (૦૪)

તો નિદર્શમાં કેટલા જોડકાનો સમાવેશ કરવો જોઈએ ? ઉપરાંત સમષ્ટિના સહસંબંધાંકની 99.73% વિશ્વસનીય

સીમાઓ શોધો.

/..૨../

૩. (અ) યોજના (1000, n, 2) દ્વારા 1% ખામીપ્રમાણ ધરાવતા જથ્થાની અસ્વીકૃતિની સંભાવના 0.08 અને (૦૮)

ATI = 172 છે. તો આ યોજના માટે O.C વફ્ દોરો તથા વફ્ પરથી AQL=0.015 હોય ત્યારે

ઉત્પાદકનું જોખમ શોધો.

(બ) નીચે આપેલ યોજનાઓમાંથી કઈ યોજના શ્રેષ્ઠ છે ? શા માટે ? જ્યાં ખામીપ્રમાણ $p' = 1\%$
(૦૬)

(i) (1000, 50, 0) (ii) (1000, 80, 1) (iii) (1000, 100, 2)

અથવા

૩. (અ) દ્વિનિદર્શન યોજના (1000, 40, 60, 03) માટે જો જથ્થાનું ખામીપ્રમાણ 2% હોય તો ASN, ATI અને
(૦૮)

AOQ ની કિંમત શોધો.

(બ) નીચે દર્શાવેલ વિતરણ માટે બિંદુ '8' ની આસપાસની ચાર પ્રઘાતો મેળવો ઉપરાંત વિચરણની કિંમત શોધો.
(૦૬)

x	5	6	7	8	9	10	11
f	2	9	25	35	20	8	1

૪. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (ગમે તે ત્રણ)
(૧૨)

- (૧) પદો સમજાવો (i) AQL અને LTPD (ii) ગ્રાહકનું જોખમ અને ઉત્પાદકતાનું જોખમ
- (૨) AOQ તથા ATI વફૂ વિશે વિસ્તારથી સમજાવો.
- (૩) O.C વફૂ
- (૪) બે નિદર્શ પ્રમાણો વચ્ચેના તફાવતનું સાર્થકતા પરીક્ષણ સમજાવો.
- (૫) બે નિદર્શ મધ્યકો વચ્ચેના તફાવતનું સાર્થકતા પરીક્ષણ સમજાવો.

%%%%%%%%%

જે. ઝેડ. શાહ આર્ટ્સ એન્ડ એચ. પી. દેસાઈ કૉમર્સ કૉલેજ, અમરોલી.

આંતરિક મૂલ્યાંકન કસોટી-૨૦૧૬

બી.કોમ. સેમેસ્ટર-૪

વિષય : નામા પદ્ધતિ અને કરવેરા

તા. : ૧૨-૦૩-૨૦૧૬

બેઠક નં.....

સમય : ૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦

ગુણ : ૫૦

૧. (અ) રિઘ્ઘી ટ્રેડર્સની કુલ મિલકતોની કિંમત ૧૪,૦૦,૦૦૦ અને કુલ દેવા ૫,૭૦,૦૦૦ છે. કરવેરા બાદ સરેરાશ
૦૨

ચોખ્ખો નફો ૧,૧૧,૦૦૦ છે. ત્રણ વર્ષની ખરીદીને આધારે ગણાયેલી પાઘડીની કિંમત ૬૫,૪૦૦ છે. આ
પેઢીમાં રોકાયેલી મૂડી પર અપેક્ષિત વળતરનો દર શોધો.

(બ) એક કંપનીની ભરપાઈ થયેલી મૂડી ૬,૦૦,૦૦૦ છે, જે રૂ. ૧૦૦નો એક એવા ૬,૦૦૦ શેરની બનેલી છે.
૦૨

કંપનીનો ભવિષ્યનો કરબાદ સરેરાશ નફો ૧,૮૩,૦૦૦ અંદાજવામાં આવ્યો છે. જેમાંથી દર વર્ષે ૨૭,૦૦૦
સામાન્ય અનામત ખાતે લઈ જવા જરૂરી છે. આ પ્રકારના ઘંધામાં સામાન્ય રીતે અપેક્ષિત વળતરનો દર ૧૦%
છે. કંપનીના શેરની બજારકિંમત ગણો.

(ક) નીચેની વિગત પરથી શેરની આંતરિક કિંમત બજારકિંમત અને વાજબી કિંમત શોધો.

૦૨

અપેક્ષિત વળતરનો દર ૧૨% છે.

શેર મૂલ્યાંકન માટેની ચોખ્ખી મિલકતો ૧૮,૦૪,૦૦૦

૫,૦૦૦ ઈકિવટી શેર, દરેક રૂ. ૧૦૦ પૂરા ભરપાઈ છે :

પ્રેફરન્સ મૂડી નથી. સરેરાશ નફો ૮૬,૪૮૦ છે.

(ડ) નીચેની માહિતી પરથી એક પેઢીની અધિક નફાના પાંચ વર્ષની ખરીદીને આધારે પાઘડીની કિંમત શોધો.

૦૨

અપેક્ષિત વળતરનો દર ૧૪% છે.

ભાગીદારોને તેમણે આપેલ સેવા બદલનું વાર્ષિક મહેનતાણું ૧,૧૭,૮૪૦

ઘંધામાં રોકાયેલી મૂડી ૫,૦૦,૦૦૦

સરેરાશ વાર્ષિક નફો ૨,૪૦,૦૦૦

(ઈ) રામકબીર લિમિટેડ કંપનીના કર્મચારી કિશનને તા. ૧૪-૧-૧૫ના રોજ નિવૃત્તિ વખતે ૧૮૭૨ના ગ્રેચ્યુઈટી

૦૨

ધારા હેઠળ (કલમ-૧૦(૧૦)(ii)૧૧,૭૨,૮૦૦ ગ્રેચ્યુઈટી મળી. તેઓ આ કંપનીમાં ૩૧ વર્ષ ૮ માસ સુધી નોકરીમાં

હતા. નિવૃત્તિ વખતે તેમને મોઘવારી ભથ્થા સહિતનો માસિક પગાર ૪૮,૪૦૦ લેખે મળતો હતો. આ.વ. ૨૦૧૫-૧૬ માટે કરપાત્ર ગ્રેચ્યુઈટી શોધો.

૨. આઈ.સી.લિ. છૂટક વેપારનો ધંધો ચલાવે છે. તમને માહિતી નીચે મુજબ આપે છે.
(૧૫)

૩૧મી માર્ચ ૨૦૧૫ના રોજનું પાકું સરવૈયું

જવાબદારીઓ	રૂા.	મિલકતો	રૂા.
ભરપાઈ મૂડી:		પાઘડી-પડતર કિંમત	૨૫,૦૦૦
રૂા. ૧૦૦ના એક એવા પૂરા ભરપાઈ શેર	૨,૫૦,૦૦૦	જમીન અને મકાન	૧,૧૦,૦૦૦
સામાન્ય અનામત	૨૦,૦૦૦	પ્લાન્ટ અને મશીનરી	૧,૦૦,૦૦૦
નફાનુકશાન ફાળવણીમાં	૩૬,૫૦૦	સ્ટોક	૧,૫૦,૦૦૦
બેંક ઓવર ડ્રાફ્ટ	૨૮,૩૫૦	દેવાદારો બાદ	
લેણદારો	૮૦,૫૦૦	ધા.અનામત	૮૦,૦૦૦
કરવેરાની જોગવાઈ	૩૮,૫૦૦		
	-----		-----
	૪,૭૫,૦૦૦		૪,૭૫,૦૦૦

/..૨../

કંપનીએ રૂા. ૨,૫૦,૦૦૦ની ભરાયેલી મૂડી સાથે ૧૯૯૪માં ધંધો શરૂ કર્યો હતો. કરવેરા બાદનો ચો.નફાની માહિતી નીચે મુજબ છે.

	રૂા.
૨૦૧૦ - ૧૧	૨૦,૦૦૦ (નુકશાન)
૨૦૧૧ - ૧૨	૪૪,૦૦૦
૨૦૧૨ - ૧૩	૫૧,૫૦૦
૨૦૧૩ - ૧૪	૫૮,૫૦૦
૨૦૧૪ - ૧૫	૬૫,૦૦૦

વર્ષ ૨૦૧૦-૧૧માં હડતાળને કારણે નુકશાન થયું હતું. અત્યાર સુધી આવકવેરાનો ૪૦%ના સરેરાશ દરે ચૂકવવો

પડે પરંતુ હવે પછીથી ૫૦%ના દરે લાગુ પડશે. વર્ષ ૨૦૧૧-૧૨ અને ૨૦૧૨-૧૩માં ૧૦%ના દરે ડિવિડન્ડ વહેંચાયું

હતું. જે ૨૦૧૩-૧૪ અને ૨૦૧૪-૧૫માં ભરાયેલી મૂડી પર ૧૫% દરે ગણવું તા. ૩૧મી માર્ચના વર્ષના અંતે શેરની

બજારકિંમત રૂા. ૧૨૫ થઈ છે. મેનેજરને રૂા. ૨૦,૦૦૦ મહેનતાણુ ગણ્યા પછીનો ૨૦૧૪-૧૫નો નફો ગણેલ છે.

તા. ૧લી એપ્રિલ ૨૦૧૨ના રોજથી મેનેજરને રૂા. ૩૦,૦૦૦ મહેનતાણુ કંપનીએ મંજૂર કરેલ છે. કંપનીએ માલસામાન

પૂરો પાડવાનો કરાર લાભકારી ભાવે કરેલ છે. જેથી દર વર્ષે રૂા. ૨૦,૦૦૦ની બચત થઈ શકશે. જેનો પાંચ વર્ષ સુધી

તેનો લાભ મળી શકવાનો છે.

ઉપરની માહિતી ધ્યાનમાં લઈ પાઘડીની કિંમત તેના અધિક નફાની ૩ વર્ષની ખરીદીને આધારે ગણો.

અથવા

૨. આદિત્ય લિ. કંપનીનું તા. ૩૧-૩-૧૫નાં રોજનું પાકું સરવૈયું.
(૧૪)

	રૂા.		રૂા.
૮% પ્રેફ. મૂડી (રૂા. ૧૦) પૂરા		પાઘડી	૧,૭૦,૦૦૦
ભરપાઈ ૪૦,૦૦૦ પ્રેફ. શેર	૪,૦૦,૦૦૦	જમીન-મકાન	૧૧,૦૮,૦૦૦
૫૦,૦૦૦ ઈકિવટી શેર દરેક રૂા. ૧૦ પૂરા ભરાયેલા	૫,૦૦,૦૦૦	યંત્રો	૨,૩૨,૦૦૦
શેર પ્રિમીયમ	૧,૦૦,૦૦૦	ફર્નિચર	૧,૬૦,૦૦૦
નફા/નુકશાન ખાતું	૩,૦૦,૦૦૦	સ્ટોક	૧,૫૦,૦૦૦
સામાન્ય અનામત	૪,૧૨,૦૦૦	પ્રો. ફંડના રોકાણો	૭૦,૦૦૦
૮%ના ડિબેન્ચર્સ	૨,૦૦,૦૦૦	દેવાદાર	૨,૦૦,૦૦૦
પ્રો. ફંડ	૭૦,૦૦૦	લેણીહૂંડી	૩૦,૦૦૦
લેણદાર	૨,૩૦,૦૦૦	રોકડ બેંક	૧,૮૧,૮૨૦
દેવી હૂંડી	૧,૦૦,૦૦૦		
	-----		-----
	૨૩,૧૨,૦૦૦		૨૩,૧૨,૦૦૦

વધારાની માહિતી :

(૧) પાઘડીની કિંમત ૧,૦૦,૦૦૦ ગણવી

(૨) જમીન-મકાનની બજારકિંમત તેની મૂળ કિંમત કરતાં ૩,૨૦,૦૦૦ વધુ છે. શેર મૂલ્યાંકન માટે બજાર કિંમત ધ્યાનમાં

લેવી. તા. ૧-૪-૧૨નાં રોજ તે ખરીદ્યાં હતાં તેના પર ત્યાર બાદ ૧૦% લેખે ઘટતી જતી બાકીની રીતે ઘસારો ગણેલ છે.

(૩) સ્ટોકની કિંમત ૨૧,૯૨૦ ઓછી ગણવી.

(૪) યંત્રો તા. ૧-૪-૧૩ના રોજ ખરીદ્યા હતા. તેના પર સીધી લીટીની રીતે વાર્ષિક ૧૦% ઘસારો ગણેલ છે. તેની બજાર

કિંમત ધ્યાનમાં લેવી. યંત્રોની બજારકિંમત તેની મૂળ કિંમત કરતાં ૧૦,૦૦૦ ઓછી છે.

(૫) કંપનીનો સરેરાશ વાર્ષિક નફો (૫૦% કરવેરા પહેલાંનો) ૫,૫૪,૦૦૦ હતો.

(૬) અપેક્ષિત વળતરનો દર ૧૦% છે. ઈકિવટી શેરની વાજબી કિંમત શોધો.

/..૩../

૩. લાલજી ચાર મકાનોના માલિક છે નીચેની માહિતી પરથી આ.વ. ૨૦૧૫-૧૬ માટે મકાન-મિલકતની કરપાત્ર આવક શોધો. (૧૪)

વિગત	મકાન-૧	મકાન - ૨	મકાન-૩
મ્યુનિસિપલ મૂલ્ય	૧,૩૨,૦૦૦	૧,૫૭,૨૦૦	૯૭,૨૦૦
વ્યાજબી ભાડું	૧,૩૨,૬૦૦	૧,૫૫,૧૦૦	૧,૧૯,૪૦૦
પ્રમાણિત ભાડું	૧,૩૩,૮૦૦	૧,૫૬,૦૦૦	૧,૦૮,૦૦૦
મળવાપાત્ર ભાડું	૧,૮૬,૦૦૦	૧,૯૨,૦૦૦	૧,૨૪,૨૦૦
સ્થાનિક વેરા	૭%	૧૦%	૫%
વસૂલ નહિ થયેલ ભાડું	૭,૦૦૦	૮,૦૦૦	૯,૦૦૦
ખાલી રહ્યાનો સમય	૩ માસ	૨ માસ	૧ માસ
ભાડુઆતની સગવડ માટે માલિકે ચૂકવ્યા	૧૮,૦૦૦	૧૨,૦૦૦	૧૫,૦૦૦
પા.વ. ૨૦૧૩-૧૪નાં બાકી સ્થાનિકવેરા માલિકે પા.વ. ૨૦૧૪-૧૫ દરમ્યાન ચૂકવ્યા	—	૬,૨૮૦	—

વધારાની માહિતી :

(૧) તા. ૧-૨-૦૮ના રોજ મકાન નં. ૧ના બાંધકામ માટે ૪,૦૦,૦૦૦ની લોન ૮%ના દરે લીધી. બાંધકામ

તા. ૩૧-૧૨-૦૮ નાં રોજ પૂરું થયું.

(૨) તા. ૧-૧૧-૧૧નાં રોજ મકાન નં. ૨નાં બાંધકામ માટે ૩,૪૦,૦૦૦ની લોન ૧૨%ના દરે લીધી હતી.
બાંધકામ

તા. ૧-૯-૧૩નાં રોજ પૂરું થયું. આ લોન તા. ૩૧-૮-૧૪ નાં રોજ પરત કરી.

(૩) તા. ૧-૬-૧૪નાં રોજ મકાન નંબર-૩નાં સમારકામ માટે ૪,૨૦,૦૦૦ની લોન ૧૨%ના દરે લીધી.

(૪) મકાન નંબર-૪ સ્વ-વપરાશનું છે. તેની ખરીદી માટે ૧-૧૧-૧૨ના રોજ ૧૩,૦૦,૨૦૦ની લોન ૧૦%ના દરે લીધી.

અથવા

૩. તા. ૧-૧૨-૦૮ના રોજ મિ. કલીન સુરતની નવયુગ કંપની લિ.માં ૫૭,૦૦૦ - ૧,૦૦૦ - ૬૩,૦૦૦ - ૩,૦૦૦ - (૧૪)

૮૦,૦૦૦ ના ગ્રેડમાં વધારાના ત્રણ ઈજાફા સાથે નોકરીમાં જોડાયા.

તા. ૧-૧૨-૧૨ના રોજ કંપનીએ તેમને રેગ્યુલર ઈજાફા ઉપરાંત વધારાના બે ઈજાફા આપ્યા.

(૧) તેમને મૂળપગારના ૧૫% લેખે બોનસ મળ્યું.

(૨) કંપની તરફથી ૧૬૦૦ CC ની મોટરકાર ડ્રાઈવર સહિત આપેલ છે. મોટરકારનો ઉપયોગ અંગત તેમજ ધંધાકીય

હેતુ માટે થાય છે. ડ્રાઈવરના પગારસહિત તમામ નિભાવખર્ચા ૮૫,૦૦૦ કંપનીએ ચૂકવ્યા.

(૩) માન્ય પ્રોવિડન્ડ ફંડમાં કંપનીનો ફાળો ૧૫% અને કર્મચારીનો ફાળો ૧૩% છે.

(૪) તા. ૩૧-૧૨-૧૪નાં રોજ માન્ય પ્રો.ફંડમાં જમા થયેલ વ્યાજ ૧૨.૫%ના દરે ૧,૮૭,૫૦૦ છે.

(૫) સુરતમાં રહેવા માટે કંપની તરફથી તેમને ફ્લેટ આપેલ છે. જેનું મહિને ભાડું ૧૪,૦૦૦ લેખે કંપનીએ ચૂકવ્યું
આ ફ્લેટમાં ૨,૪૦,૦૦૦ નું ફર્નિચર કંપનીએ પૂરું પાડેલ છે.

(૬) કંપની તરફથી તેમને વાર્ષિક કમિશન ૮૨,૬૦૦ મળ્યું.

(૭) માલિક દ્વારા જેનો નિભાવ થાય છે તેવી શૈક્ષણિક સંસ્થામાં તેમનાં ત્રણ બાળકોને અંશતઃ મફત શિક્ષણ
આપવામાં

આવે છે. જે અંગે કંપનીએ ભોગવેલ ખર્ચ ૮૪,૦૦૦ પૈકી તેમના પગારમાંથી ૬,૦૦૦ કાપી લેવામાં આવેલ
છે.

(૮) ખંડાલામાં મફત હોલિડે હોમની સગવડ માટે કંપનીએ ભોગવેલ ખર્ચ ૧,૧૧,૦૦૦ છે.

(૯) કંપનીએ આપેલ ક્રેડિટ કાર્ડનો ઉપયોગ કરીને મિ. કલીને ૧,૧૫,૧૨૦ની ખરીદી કરી હતી.

આ.વ. ૨૦૧૫-૧૬ માટે ગ્રોસ પગાર શોધો.

૪. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે ત્રણ)

(૧૨)

૧. પાઘડીને અસર કરતા પરિબળો ૨. શેરના મુલ્યાંકનને અસર કરતાં પરિબળો

૩. સવલતો ૪. ગ્રોસ વાર્ષિક મૂલ્ય ૫. ગ્રેજયુઈટી ૬. ઘરભાડા ભથ્થું

૭. જાહેર પ્રોવિડન્ડ ફંડ.

%%%%%%%%%

જે. ઝેડ. શાહ આર્ટ્સ એન્ડ એચ. પી. દેસાઈ કોમર્સ કોલેજ, અમરોલી.

આંતરિક કસોટી - ૨૦૧૬

બી.કોમ. સેમ - I

વિષય : સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર

તારીખ: ૯-૩-૨૦૧૬

સીટ નંબર:.....

સમય: ૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦

કુલ ગુણ:-૫૦

પ્ર. -૧ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો.

(૧૦)

૧. પૂર્ણ રોજગારી એટલે શું?
૨. અસરકારક માંગ એટલે શું?
૩. વ્યાપાર ચક્રની વ્યાખ્યા આપો.
૪. કરવિવર્તન એટલે શું?
૫. જાહેર ખર્ચના હેતુઓ સ્પષ્ટ કરો.

પ્ર. -૨(અ) પ્રો. જે.બી.સે. નો રોજગારીનો સિધ્ધાંત સમજાવો.

(૦૬)

(બ) પ્રો. કેઈન્સનો અસરકારક માંગનો સિધ્ધાંત સમજાવો.

(૦૭)

અથવા

(અ) મૂડીની સીમાન્ત કાર્યક્ષમતાને અસર કરતાં પરિબલો ની ચર્ચા કરો.

(૦૬)

(બ) મૂડીરોકાણ ગુણક વિગતે સમજાવો.

(૦૭)

પ્ર. - ૩ સમખરીદશક્તિના સિધ્ધાંતનું સાપેક્ષ સ્વરૂપ સમજાવી તેની મુખ્ય મર્યાદાઓનો નિર્દેશ કરો.

(૧૩)

અથવા

કરસંપાત પર અસરકરતા પરિબલો આકૃતિ સહિત સમજાવો.

પ્ર. -૪ ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ બે)

(૧૪)

૧. પીગુનો વેતન કાપનો સિધ્ધાંત
૨. જાહેરખર્ચની ઉત્પાદન અને વહેંચણી પર થતી અસરો

૩. ગતિવર્ધનનો સિધ્ધાંત.

૪. જાહેર દેવાનું ભારણ

૫. જાહેર ખર્ચના હેતુઓ.

@@@@@@